

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **D. K.**, zast. JUDr. Janem Konečným, advokátem, se sídlem Praha 2, Oldřichova 273/13, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2004, č. j. 48 Az 212/2004 – 26,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupci žalobce, advokátovi JUDr. Janu Konečnému, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 2150 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 8. 2004, č. j. OAM-3492/VL-11-P22-2000, žalobci nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu), a dále na žalobce nebyla vztažena překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že žalobce požádal o udělení azylu kvůli špatné ekonomické situaci v zemi původu. Správní orgán neshledal žádný důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, konstatoval nesplnění podmínek pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu a po posouzení osobní situace žalobce, který má v České republice přítelkyni a děti, neudělil žalobci ani humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž namítal, že nemůže opustit Českou republiku, neboť zde má tři nezletilé nezaopatřené děti, se svou českou partnerkou očekává narození čtvrtého potomka a je živitelem rodiny. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 11. 2004, č. j. 48 Az 212/2004 – 26, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku konstatoval, že žalobce v průběhu správního řízení uváděl, že zemi původu opustil z ekonomických důvodů, neboť pracoval jako zedník a výdělek mu stačil sotva na jídlo. V České republice od roku 1996 pracuje na stavbách, má zde již tři nezletilé děti a narození čtvrtého očekává v dubnu 2005. Tyto důvody nelze podřadit pod žádnou ze skutečností, které jsou v ustanovení § 12 zákona o azylu uvedeny jako důvody pro udělení azylu. Závěr žalovaného označil krajský soud za správný a plně se s ním ztotožnil. Vzhledem k tomu, že žalobce není rodinným příslušníkem osoby, které byl udělen azyl, je podle krajského soudu rozhodnutí o neudělení azylu podle § 13 zákona o azylu v souladu se zákonem. Krajský soud dále shledal, že žalobce neuvedl žádné důvody hodné zvláštního zřetele, které by odůvodňovaly udělení humanitárního azylu. Neshledal ani překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Z těchto důvodů krajský soud žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s. ř. s.), zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen stěžovatel) včas kasační stížnost z důvodů podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. Namítal, že v České republice žije již několik let, založil zde rodinu, je otcem tří dětí a narození čtvrtého potomka očekává. V těchto skutečnostech spatřuje stěžovatel důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Krajský soud se podle názoru stěžovatele nevypořádal s důvody pro neudělení humanitárního azylu a náležitě neodůvodnil, v čem se ztotožnil se správním orgánem při své úvaze o neexistenci důvodů humanitárního azylu. Odůvodnění rozhodnutí správního orgánu považuje stěžovatel rovněž za nedostačující. Navrhl, aby byl napadený rozsudek krajského soudu zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Na žádost stěžovatele ustanovil Krajský soud v Praze usnesením ze dne 10. 1. 2005, č. j. 48 Az 212/2004 – 35, stěžovateli zástupce pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Jana Konečného, advokáta. Zástupce stěžovatele na výzvu soudu doplnil kasační stížnost o námitku, že skutková podstata konstatovaná v rozhodnutí soudu je v rozporu se spisovým materiálem, když stěžovatel doložil důvody pro udělení humanitárního azylu, který mu však udělen nebyl.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný odkázal na správní spis, zejména na výpovědi stěžovatele a konstatoval, že stěžovatel v průběhu řízení uváděl pouze ekonomické důvody a snahu o legalizaci pobytu na území České republiky, které nelze podřadit pod ustanovení § 12 zákona o azylu. Zdůraznil, že na udělení azylu podle § 14 zákona o azylu nemá stěžovatel subjektivní právo. Toto rozhodnutí závisí na správním uvážení žalovaného, který žádné zvláštního zřetele hodné důvody pro udělení humanitárního azylu neshledal. Žalovaný odkázal stěžovatele na instituty zákona o pobytu

cizinců na území České republiky a navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Z textu kasační stížnosti a jejího doplnění vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Praze neshledal.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel v žádosti o udělení azylu ze dne 14. 12. 2000 uvedl, že o azyl požádal z ekonomických důvodů, když na Ukrajině nemá práci a za dříve odvedenou práci nedostal zapláceno, a dále z důvodu legalizace pobytu na území České republiky. Při pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu stěžovatel uvedl, že do České republiky přicestoval v roce 1996, našel si zde přítelkyni, se kterou má tři děti. Pracoval jako zedník, nejprve ilegálně, později legálně, ale po neshodách s klientem a uplynutí platnosti povolení opět „na černo“. Později byl kontrolován policií, která mu uložila správní vyhoštění na tři roky, ale stěžovatel zde přesto zůstal. V roce 2000 mu kamarádi poradili, aby požádal o azyl, což také učinil. Stěžovatel dále uvedl, že chce zůstat s rodinou a jeho přítelkyně s ním čeká čtvrté dítě.

Z takto zjištěného skutkového stavu, vycházejícího především z výpovědi stěžovatele, vycházel jak správní orgán, tak i krajský soud. Oba shodně dospěly k tomu, že v případě

stěžovatele nejsou dány žádné skutečnosti hodné zvláštního zřetele, které by odůvodňovaly udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu spočívá smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55).

Nejvyšší správní soud konstatuje, že azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Na udělení humanitárního azylu není právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu.

Žalovaný neposoudil skutečnost, že má stěžovatel v České republice přítelkyni a děti a že se nechce vrátit na Ukrajinu, jako zřetele hodný důvod, pro který by mohl být udělen humanitární azyl. Krajský soud k tomu doplnil, že stěžovatel neuvedl žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu.

Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší zasahovat do správního uvážení správního orgánu, pokud se nejedná o výraz libovůle správního orgánu, resp. neporušil-li správní orgán při posuzování důvodů uvedených stěžovatelem zákon.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel má v České republice vlastní děti, se kterými žije a které jsou státními občany České republiky podle § 3 písm. a) zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů, mohl stěžovatel využít institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Pobyt cizince, který je rodičem nezletilého státního občana České republiky, na území České republiky lze upravit postupem podle ustanovení § 87e odst. 1 citovaného zákona, resp. podle ustanovení § 65 odst. 1 písm. a) bod 2. citovaného zákona ve znění účinném do 30. 4. 2004.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že smyslem mezinárodní ochrany formu azylu je poskytnout útočiště osobě, která v tíživé až neřešitelné životní situaci opustila svou zemi původu, kam se ze závažných důvodů nemůže vrátit. Z této premisy vyplývá výjimečnost udělení azylové ochrany, která je imanentní českému azylovému právu. Udělení azylu lze tedy považovat za krajní řešení v případě, kdy neexistují jiné prostředky ochrany cizince.

Jak již bylo uvedeno, stěžovatel mohl využít institutů zákona o pobytu cizinců na území České republiky, jeho situace proto nebyla natolik tíživá či neřešitelná, aby odůvodňovala udělení azylu z humanitárních důvodů. Skutečnost, že stěžovatel má v České republice přítelkyni a několik dětí, nelze ve výše uvedeném kontextu považovat za případ hodný zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky ustanovení

§ 14 zákona o azylu nebyly naplněny, rozhodnutí o neudělení azylu tak Nejvyšší správní soud považuje za správné a příhodné.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. uvedené v kasační stížnosti nebyly prokázány, a proto podanou kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť stěžovatel s podanou kasační stížností úspěch neměl.

Odměna zástupci stěžovatele JUDr. Janu Konečnému, advokátu, který byl stěžovateli ustanoven usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2005, č. j. 48 Az 212/2004 – 35, byla stanovena za dva úkony právní služby ve výši 1000 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů [převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) téže vyhlášky a písemné podání soudu týkající se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. d) téže vyhlášky] a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 75 Kč za každý úkon. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 2150 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. ledna 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu